

LAKIALOITE 64/1999 vp

Laki poliisilain muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa esitetään poliisilain muuttamista siten, että huumausainerikosten, erityisesti huumausainekaupan selvittämiseksi poliisille annettaisiin oikeus tehdä huumeiden valeostoja. Valeostoilla tarkoitetaan poliisin toimimista huumeiden ostajana todisteiden keräämiseksi huumekaupasta.

Huumerikollisuus on lisääntynyt koko ajan viimeisten kymmenen vuoden aikana. Rikosten selvittämiseksi tulisi käyttää kaikki mahdolliset keinot, joita voidaan pitää eettisesti kestävinä. Aloitteessa esitetty soluttautumismahdollisuus huumekaupan todisteiden keräämiseksi ei saa missään olosuhteissa muodostua rikokseen yllyttämiseksi. Poliisin tehtävänä olisi näytön etsiminen, mutta ei aloitteentekijänä oleminen.

Huumeiden laajeneva käyttö johtaa myös muun rikollisuuden lisääntymiseen. Varojen hankkiminen huumekauppaa varten tapahtuu usein rikollisin keinoin. Näin huumekaupan laajentuminen lisää muutakin rikollisuutta maassamme. Koska huumeiden käyttö ja niiden välittäminen ovat molemmat rikollista toimintaa, on myös sen viranomaisvalvonta äärimmäisen vaikeaa. Siksi todisteiden hankkiminen huumekaupasta, varsinkin välittäjäketjujen toiminnasta, on vaikeaa tavanomaisin keinoin. Siksi poliisille

olisi annettava tavanomaisen rikollisuuden torjuntaan verrattuna poikkeuksellisia valtuuksia. Tähän tähtää lakialoitteen mukainen valeosto-oikeus.

Valeosto-oikeus ei olisi pysyvä poliisin oikeus, vaan siihen olisi lakialoitteen mukaan haettava aina poliisin ylijohdon lupa. Lupa voisi olla ajallisesti rajattu.

Pelko siitä, että poliisille annettavaa oikeutta valeostoihin saatettaisiin käyttää väärin huumekauppiaan oikeusturvaa loukaten, on turha. Yhteiskunnalla pitää olla järjestäytyneet keinot suojella itseään. Huumeiden myyjä tietää aina olevansa laittomalla asialla. Siksi oikeusturvakysymystä ei pidä liiaksi korostaa. Ongelman esillä pito on jo liiaksi lykännyt tämän välttämättömän oikeuden myöntämistä. Valvonnan korostamiseksi lakialoitteessa esitetään, että ministeriön on annettava vuosittain kertomus eduskunnan oikeusasiamiehelle siitä, miten vuoden aikana valeosto-oikeutta on käytetty.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

poliisilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 7 päivänä huhtikuuta 1995 annettuun poliisilakiin (493/1995) uusi 36 a § seuraavasti:

3 luku

Tiedonhankintaa koskevat säännökset

36 a §

Tietojen saanti huumausainerikoksesta

Huumausainerikosten selvittämiseksi poliisilain on oikeus esiintyä huumausaine-erien ostajana ja tehdä tätä koskevia tarjouksia huumausaineiden välittäjiksi epäillyille henkilöille. Luvan tähän toimintaan antaa tapauskohtaisesti poliisin ylijohto.

Sisäasiainministeriö valvoo tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamista. Ministeriön on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomus huumerikollisuuden soluttautumisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1999.

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1999

Tanja Karpela /kesk
Niilo Keränen /kesk
Mauri Salo /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Jari Leppä /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Eero Lämsä /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Tero Mölsä /kesk
Matti Vanhanen /kesk

Mauri Pekkarinen /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Hannes Manninen /kesk
Jorma Huuhtanen /kesk
Pauli Saapunki /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Matti Väistö /kesk
Juha Korkea-aho /kesk
Timo Kalli /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Ossi Korteniemi /kesk
Johannes Leppänen /kesk
Juha Rehula /kesk
Hannu Aho /kesk
Mika Lintilä /kesk